

ZP-NKWR.431.4.11.2021.JS

Pan
Tomasz Kulczyński
Burmistrz Chocianowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 25 i 26 listopada 2021 r., na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy: Jacek Sujka - inspektor wojewódzki i Honorata Borowiec - starszy inspektor wojewódzki, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta i Gminy w Chocianowie w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2021 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 listopada 2020 r. do dnia 25 listopada 2021 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”, pełniła Pani Ewa Biłas. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Chocianowie, zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”, natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Chocianowa.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną był brak przestrzegania przepisów ustawy, co w konsekwencji mogło przyczynić się do ograniczenia oddziaływań pomocowych w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 marca 2022 r. z upoważnienia Burmistrza Chocianowa, przez Panią Patrycję Jugo – sekretarza Miasta i Gminy Chocianów. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziła, że obowiązki gminy wynikające z przepisów ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w drodze uchwały Rady Miejskiej w Chocianowie zostały zrealizowane. Wskazuje się, aby w dokumentach strategicznych uwzględnić problem przemocy w rodzinie oraz działania mające na celu zapobieganie temu zjawisku i wspieranie osób nim dotkniętych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Rada Miejska w Chocianowie podjęła uchwałę w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021. Wskazuje się, aby dokument na kolejne lata był opracowany na podstawie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, powinien również zawierać określenie sposobu monitorowania realizacji programu oraz ewaluacji jego założeń. W okresie objętym kontrolą, zadania wskazane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie były realizowane.

Obowiązek gminy wynikający z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie obowiązku określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania w drodze uchwały Rady Miejskiej w Chocianowie został zrealizowany. Na dzień kontroli w gminie Chocianów obowiązywała uchwała nr XIV.115.2011 z dnia 23 listopada 2011 r. Rady Miejskiej w Chocianowie w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 274 poz. 5156 z dnia 23 grudnia 2011 r.

W okresie objętym kontrolą w gminie Chocianów obowiązywało zarządzenie Burmistrza nr 26.2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W składzie Zespołu było 19 osób, w tym przedstawiciele: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, Policji oraz organizacji pozarządowej. Do ZI nie został powołany kurator sądowy, co stanowi nieprawidłowość w świetle art. 9a ust. 4 ustawy. Członkowie Zespołu zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Na pierwszym posiedzeniu dokonano wyboru przewodniczącego Zespołu, zastępcy przewodniczącego i sekretarza.

W okresie od 1 listopada 2020 r. do dnia kontroli odbyły się cztery posiedzenia Zespołu. Z każdego posiedzenia sporządzano protokół oraz listę obecności. Na podstawie przedłożonych protokołów oraz oświadczenia przewodniczącego Zespołu stwierdzono realizację i dokumentowanie zadań, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy. Zgodnie z art. 9a ust. 13 ustawy członkowie Zespołu uczestniczyli regularnie w posiedzeniach, odnotowano tylko pojedyncze usprawiedliwione nieobecności.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”, wskazuje się aby podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”, każdorazowo przekazywały osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, formularz „Niebieska Karta – B”. Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że nie we wszystkich analizowanych sprawach, na spotkanie grupy roboczej zaproszono osoby, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, nie we wszystkich wypełniono formularz „Niebieska Karta – C”, (§ 8 ust. 2 i § 16 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia). Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie we wszystkich badanych procedurach wezwał na spotkanie grupy roboczej osobę, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, czym nie dopełniono obowiązku wynikającego z § 17 ust. 1 rozporządzenia. W procedurach „Niebieskie Karty” dotyczących rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym, nie zawsze w uzasadnionej sytuacji powoływano do grupy roboczej przedstawiciela oświaty, zatem wskazuje się na konieczność przestrzegania art. 11 ustawy. Zasada odrębności miejsca i czasu spotkań osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie i osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc, nie we wszystkich badanych przypadkach została zachowana, czym naruszono § 17 ust. 2 rozporządzenia. W dokumentacji badanych procedur nie stwierdzono informacji potwierdzających podejmowanie przez grupy robocze działań w stosunku do osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, polegających na motywowaniu do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych. Wskazuje się, aby w tym zakresie przestrzegać zapisów art. 9 b ust. 2 pkt 5 ustawy i § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia. Jedna procedura „Niebieskie Karty” o statusie „zamknięta” została zakończona niezgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia.

Odnosząc się do art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, gmina zobowiązana jest do prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż Gmina Chocianów prawidłowo realizowała to zadanie.

W odniesieniu do zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy ustalono, że w okresie objętym kontrolą gmina zapewniała schronienie w Domu Interwencji Kryzysowej przy ul. Krótkiej w Chocianowie. Dodatkowo osoby doznające przemocy w rodzinie, które wymagały wsparcia w formie interwencyjnego schronienia, mogły korzystać z mieszkania chronionego przy ul. Sportowej w Chocianowie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Urzędu Miasta i Gminy w Chocianowie w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stwierdzono nieprawidłowości:

- 1) Do Zespołu Interdyscyplinarnego nie został powołany kurator sądowy.
- 2) Na spotkania grupy roboczej nie zapraszano osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie i tym samym na posiedzeniu członkowie grupy roboczej nie wypełniali formularza „Niebieska Karta – C” w obecności zaproszonej osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- 3) Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie wzywał na spotkanie grupy roboczej osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.
- 4) Zasada zachowania odrębności miejsca i czasu spotkania osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie i osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc, nie była zachowywana.
- 5) Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nie zostało udokumentowane protokołem.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Do składu Zespołu Interdyscyplinarnego powołać kuratora sądowego.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Zobowiązać członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych do przestrzegania obowiązku zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej oraz wypełniania w jej obecności, podczas posiedzenia, formularza „Niebieska Karta – C”.

Podstawa prawna: § 16 ust. 1 pkt 3 i § 8 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

3) Zobowiązać przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, aby każdorazowo wzywał osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;

Podstawa prawna: § 17 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

5) Przestrzegać, aby spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie były organizowane w tym samym miejscu i czasie.

Podstawa prawna: § 17 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

6) Zakończenie procedury dokumentować protokołem podpisanym przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, zawierającym wszystkie określone w rozporządzeniu elementy.

Podstawa prawna: § 18 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **3 czerwca 2022 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Jwona Drellichowska-Stopa
(kierownik jednostki kontrolującej)
Zdrowia i Polityki Społecznej

